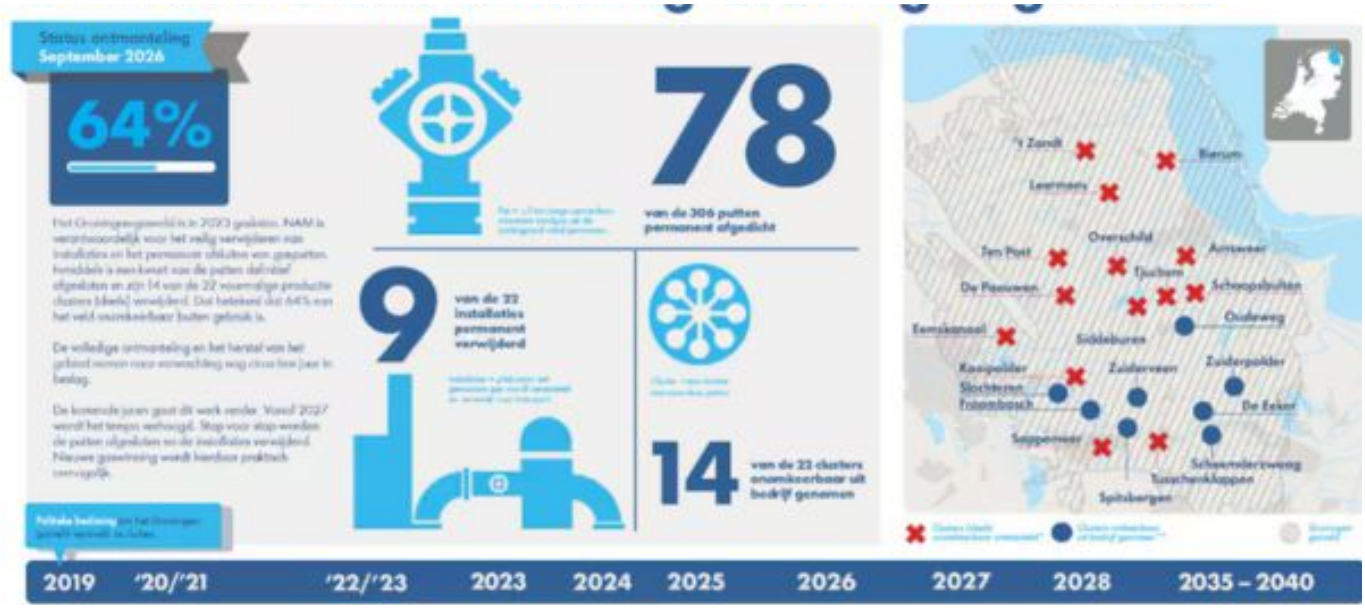
WYNIA'S WEEK

Aardgas is peperduur, maar Gasland Nederland heeft het vooral druk met het gieten van duur beton

Posted on 19 november 2026 by Calvin Schukkink

De Europese Unie gaat de winter in met de leegste gasopslagen in vijftien jaar. In de eerste week van november was de gasvoorraad van de EU voor 72 procent gevuld. In Nederland bedraagt de gezamenlijke procentuele vullingsgraad – inclusief de gasbergingen van Norg, Grijpskerk, Alkmaar, Bergermeer en Zuidwending – momenteel 61,7 procent, terwijl het vuldoel oorspronkelijk 74 procent was. De Straat van Hormuz is goeddeels dicht, met Rusland wil de EU geen zakendoen en de gasprijs piekte in oktober boven de 100 euro per MWh.

Nederland maakt ondertussen een van de grootste gasvoorraden in Europa onbruikbaar. In Groningen worden de gasputten in rap tempo met cement gevuld. Dat is een dure klus. Als het Groningenveld onder druk van de omstandigheden eventueel toch weer (deels) open zou moeten, wordt dat wederom een kostbaar karwei.

Twee kabinetten geleden (Rutte IV) kwam toenmalig staatssecretaris van Mijnbouw Hans Vijlbrief (D66) met het kabinetsbesluit om te stoppen met de gaswinning in Groningen. Dat besluit volgde kort op het rapport van een parlementaire enquêtecommissie naar de gaswinning dat in februari 2023 werd gepubliceerd. De conclusie in dat rapport was dat de winsten van gaswinning boven de veiligheid van 'de Groningers' waren gesteld. Het kabinet besloot de gaswinning definitief te beëindigen.

Dat betekende niet slechts het dichtdraaien van de gaskranen. Om de Groningers te laten zien dat het menens was, moesten de gasputten worden volgestort met cement. 'De enige oplossing' noemde Vijlbrief dat, want 'dan kan je er nooit meer op terugkomen.' Op 1 oktober 2024 werd de beëindiging en afsluiting van de gasputten vastgelegd in de Wet beëindiging gaswinning Groningenveld.

Van de 306 gasputten in Groningen zijn ongeveer 78 stuks (september 2026) permanent afgedicht, zo blijkt uit het meest recente dashboard van de NAM, die verantwoordelijk is voor het verwijderen van installaties en afsluiten van de gasputten. De totale ontmantelingswerkzaamheden lopen volgens de NAM door tot 2037, 'waarna alle locaties volledig zijn opgeruimd en in de oorspronkelijke staat zijn hersteld.' De hele operatie kost naar schatting 2 miljard euro.

Nederland houdt voor 500 miljard euro gas in de grond

Het besluit om de gasputten permanent af te dichten en de bijbehorende installaties te verwijderen, is van enorme omvang. Het Groningenveld bevat nog ruim 550 miljard kuub aardgas. Om het in perspectief te plaatsen: heel Nederland verbruikt jaarlijks zo'n 30 miljard kuub aardgas. Zou Nederland in een rampscenario alleen nog eigen gas kunnen gebruiken, dan zou het land ruim achttien jaar lang draaiende blijven. Bovendien is het gas goud waard: tegen de huidige gasprijs vertegenwoordigt de voorraad in het Groningenveld een waarde van circa 500 miljard euro.

Er is geen ander land bekend dat een groot gasveld met zo'n enorme resterende voorraad vroegtijdig en definitief dichtstort met cement. Ook de timing van het permanent onbruikbaar maken van de gasputten is opvallend.

In Noorwegen werd de afgelopen maanden een recordhoeveelheid gas gewonnen. In juli dit jaar produceerde het land ongeveer 350 miljoen kuub gas per dag, 5,2 procent meer dan de maand ervoor en 6,3 procent meer dan in juli 2025. Roemenië zal vanaf 2027 beginnen met grootschalige gaswinning in de Zwarte Zee onder de projectnaam 'Neptun Deep'. Het project in de Zwarte Zee heeft een verwachte jaarlijkse productie van ongeveer 8 miljard kuub aardgas – een verdubbeling van de huidige Roemeense productie.

'Niet verstandig om alle putten onomkeerbaar te sluiten'

De Mijnraad en de Gasunie plus onderzoeksinstituut TNO pleiten ondertussen – uit vrees voor een acuut tekort aan gas in Nederland – voor het aanleggen van een 'strategische reserve'. TNO-energie-expert René Peters daarover: 'TNO vindt het niet verstandig om alle putten onomkeerbaar af te sluiten en te cementeren alvorens de expliciete afweging is gemaakt met betrekking tot de vraag of en, zo ja, onder welke voorwaarden een fysiek handelingsperspectief ten aanzien van het Groningenveld als noodvoorziening beschikbaar moet blijven.'

Ook voormalig Shell-CEO Jeroen van der Veer pleit ervoor het Groningenveld niet definitief dicht te maken, maar wel voldoende middelen uit te trekken om eventuele gevolgen van verdere gaswinning te kunnen compenseren.

JA21 dient wetsvoorstel in voor strategische gasreserves

In Den Haag pleit JA21 voor het beschikbaar houden van het Groningenveld als noodvoorziening. Onlangs diende Tweede Kamerlid Daniël van den Berg een wetsvoorstel in om de gasputten van het Groningenveld bruikbaar te houden voor noodgevallen – tot grote ontsteltenis van de provinciebesturen van Groningen en Drenthe en verschillende waterschappen en gemeenten. De Groninger Bodem Beweging richtte een brandbrief aan JA21, en noemde het wetsvoorstel van de partij 'schadelijke symboolpolitiek'.

In Den Haag lijkt voor dit voorstel, in ieder geval nu, ook geen brede steun te zijn. 'We gaan Groningen niet openhouden,' zei klimaatminister Stientje van Veldhoven (D66) begin dit jaar nog. Premier Rob Jetten (D66) is even vastberaden als Van

Veldhoven: ‘Als je nu gasputten openhoudt, ook onder het mom van strategische reserve, zullen alle Groningers daarin bevestigd zien: het belang van Groningen en Noord-Drenthe komt nooit op de eerste, tweede, derde of welke plek dan ook.’

Enquête: Groningers wel bereid om gaskraan te (her)openen

Jetten is lang niet de enige die het afsluiten van het Groningenveld verdedigt met een beroep op de belofte aan en belangen van de Groningers. Al lijken veel Groningers zelf niet eens zo heel ferm tegenstander te zijn van het (beperkt) openhouden van gasputten.

In 2022 bleek uit een enquête van het *Dagblad van het Noorden* dat ruim zes op de tien Groningers bereid was om de gaskraan (tijdelijk) open te draaien om minder afhankelijk te zijn van Russisch gas. Opmerkelijk was daarbij dat die bereidheid groter bleek onder mensen die woonden in gebieden waar als gevolg van gaswinning aardbevingen plaatsvinden dan onder inwoners buiten het bevingsgebied.

Heropenen gasputten grote en dure opgave

De gasputten dan dus toch openhouden of heropenen? Het lijkt geen onvoorstelbare situatie. Maar een dure en tijdrovende opgave is het wel. TNO-deskundige Peters: ‘In theorie kan een dicht-gecementeerde put weer open worden geboord. In de praktijk zal het naar alle waarschijnlijkheid echter goedkoper zijn om nieuwe putten te boren. De kosten van een nieuwe put hangen af van diameter, druk en diepte, maar zijn in ieder geval in de orde van 1 tot 10 miljoen euro per put.’

Al is het afsluiten van de putten met cement volgens Peters niet het grootste dilemma: ‘Het verwijderen van de bovengrondse infrastructuur – procesinstallaties, compressoren, gasscheiders – heeft een veel grotere impact en het is veel complexer en kostbaarder om die weer opnieuw aan te leggen.’

Een deel van de gasinstallaties van het Groningse gasveld is al verscheept naar Oekraïne, al is niet duidelijk precies hoeveel. Op recente Kamervragen van FvD-Kamerlid Pepijn van Houwelingen reageerde minister Van Veldhoven ‘dat het

kabinet in verband met de veiligheidssituatie in Oekraïne geen uitspraken doet over concrete leveringen'.

Het cement stroomt ondertussen de gasputten in. Maar wat is de betonnen belofte aan de Groningers waard als een eventueel gastekort de hele samenleving platlegt? Hoe dan ook: als eenmaal het hele Groningenveld tegen hoge kosten afgesloten is, wordt heropening ook weer een omvangrijk en al even kostbaar karwei.

Wynia's Week publiceert al vele jaren over het onnavolgbare Nederlandse energiebeleid, zoals het gasverbod en het gesubsidieerd verstoken van bossen. Steunt u deze onontbeerlijke en dikwijls onthullende nieuwsverslaggeving? Doneren voor Wynia's Week kan HIER. Hartelijk dank!